

**LLEI 8/2018, DE 31 DE JULIOL,
DE SUPORT A LES FAMÍLIES¹**
(BOIB núm. 97, de 7 d'agost de 2018)

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La Declaració Universal dels Drets Humans defineix la família com l'element natural i fonamental de la societat i estableix l'obligació que la societat i l'Estat la protegeixin.

La Carta Social Europea fixa el compromís de les parts signants amb el foment de la protecció econòmica, jurídica i social de la família com a cèl·lula fonamental de la societat.

La Constitució Espanyola, en l'article 39.1, estableix com a principi rector de la política social i econòmica que els poders públics assegurin la protecció social, econòmica i jurídica de la família. L'article 148.20 possibilita les comunitats autònomes assumir aquesta competència.

L'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, en la redacció de la Llei Orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'Autonomia, en l'article 30.16, defineix la protecció de la família com una competència exclusiva i, en l'article 16.3, estableix que, en tot cas, l'actuació de les administracions públiques de les Illes Balears s'ha de centrar primordialment en els àmbits següents: la defensa integral de la família i els drets de les parelles estables, entre d'altres. Sense oblidar-se de l'article 16.4, on s'especifica que "Les administracions públiques, en el marc de les seves competències respectives, han de promoure les condicions necessàries perquè els drets socials dels ciutadans de les Illes Balears i dels grups i col·lectius en què s'integren siguin objecte d'una aplicació real i efectiva".

En aquest marc normatiu general s'han integrat més normes que reconeixen la realitat social respecte de les relacions dins les famílies i l'existència de distints tipus de família.

En el marc de la Unió Europea destaquen les conclusions que el 2007 van emanar del Consell i dels representants dels governs dels Estats membres de la Unió Europea i que es refereixen a la importància de les polítiques favorables a la família i insten els Estats membres a tenir en consideració les necessitats de les famílies i a adoptar les mesures necessàries per promoure un repartiment equitatiu de les responsabilitats entre homes i dones en la cura.

La Llei 14/2010, de 9 de desembre, de mediació familiar de les Illes Balears, desplega el sistema públic de mediació per intervenir en les problemàtiques diverses que afecten les famílies, entre les quals destaquen els conflictes familiars.

La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, estableix la corresponsabilitat, arran del repartiment equilibrat entre dones i homes de les responsabilitats familiars, les tasques domèstiques i l'atenció a les persones en situació de dependència, com un principi que ha de regir les actuacions de les administracions

---

¹ Aquesta Llei ha estat modificada per la Llei 14/2018, de 28 de desembre, de pressuposts generals de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears per a l'any 2019 ([BOIB núm. 163, de 29 de desembre de 2018](#)).

Article 3. Objectius

La definició de les polítiques familiars ha de tenir presents els objectius següents:

- a) Millorar el benestar i la qualitat de vida de les famílies i de les persones que en formen part.
- b) Millorar la protecció dels membres de les famílies, des de la perspectiva del desenvolupament personal i social.
- c) Afavorir la conciliació de la vida familiar amb la resta d'àmbits de la vida quotidiana.
- d) Potenciar la solidaritat social amb les famílies que tenen cura de persones menors d'edat o de persones en situació de dependència o discapacitat.
- e) Promoure la natalitat, donant suport i protecció a les dones gestants i a les famílies amb fills o filles menors.
- f) Lluitar contra les desigualtats socials entre les famílies i contra les situacions d'exclusió social que tenen l'origen en contexts de precarietat i desestructuració.
- g) Assegurar la perspectiva de gènere en els serveis adreçats a les famílies.
- h) Fomentar les competències familiars.
- i) Promoure la solidaritat intergeneracional.
- j) Difondre el conjunt d'ajuts i prestacions familiars que s'ofereixen des de les distintes administracions.
- k) Reconèixer la pluralitat i la diversitat de formes familiars existents: famílies nuclears, biparentals, homoparentals, adoptives o nuclis estables de fet o qualsevol d'altre, sempre que aquestes estiguin registrades d'acord amb la llei.
- l) Fomentar la maternitat lliure i decidida i la paternitat responsable.
- m) Fomentar la corresponsabilitat en el repartiment equilibrat entre dones i homes de les responsabilitats familiars, les tasques domèstiques i l'atenció a les persones en situació de dependència o discapacitat.

Article 4. Àmbit d'aplicació

1. Aquesta llei s'aplica a les famílies empadronades a algun municipi de les Illes Balears i, en concret, a:

- a) Les persones unides entre si per matrimoni o una relació anàloga i els seus ascendents, les persones que en depenguin per filiació, adopció, tutela, guarda, guarda de fet o acolliment permanent o preadoptiu, i les persones que estiguin al seu càrrec, sempre que formin un nucli estable de convivència.
- b) Les persones individuals amb els seus ascendents, les persones que en depenguin per filiació, adopció, tutela, guarda, guarda de fet o acolliment permanent o preadoptiu, i les persones que estiguin al seu càrrec, sempre que formin un nucli estable de convivència.

2. Qualsevol altra forma de relació estable entre membres d'una parella es considera assimilada al vincle per matrimoni, sempre que estigui acreditada per la inscripció en el registre corresponent.

3. Les persones soles o que formen part d'unitats de convivència no familiars també poden ser destinatàries de les prestacions i els serveis de suport, quan així ho prevegi la normativa aplicable.

Article 5. Situacions familiars amb necessitat de més protecció

1. Són famílies en situació de protecció especial les que han de tenir una atenció prioritària o específica, atesa l'especial dificultat per acomplir la cura i l'atenció als membres que en formen part, en situació de vulnerabilitat econòmica o social.

2. Les situacions familiars amb necessitat de més protecció són les següents:

- a) Famílies nombroses.
- b) Famílies monoparentals.
- c) Famílies en risc social i víctimes de violència masclista.
- d) Famílies amb persones en situació de dependència o amb persones amb discapacitat.
- e) Famílies en situació de vulnerabilitat econòmica especial.

3. Aquestes situacions familiars són prioritàries en l'accés al conjunt dels programes i els serveis públics que desenvolupin i prestin les administracions i el sector públic de les Illes Balears, sens perjudici que també s'utilitzin altres factors de prioritjació, com ara la renda.

Article 6. Famílies nombroses

Són famílies nombroses les que determina la legislació estatal vigent en aquesta matèria i les famílies monoparentals amb un fill amb discapacitat reconeguda del 33 % o superior.

Article 7. Famílies monoparentals

1. Les famílies monoparentals són les que estan formades per un o més fills o filles que compleixen els requisits establerts en l'apartat 3 d'aquest article i que depenen econòmicament d'una sola persona progenitora, tutora, acollidora o adoptant, amb qui conviuen.

2. A l'efecte d'aquesta llei, també es consideren famílies monoparentals les següents:

- a) La família en què el progenitor o la progenitora amb fills o filles a càrrec conviu alhora amb una altra persona o persones amb qui no té cap relació matrimonial o d'unió estable de parella, d'acord amb la legislació civil.
- b) La família en què el progenitor o la progenitora que té la guarda dels fills o filles no percep cap pensió pels aliments d'aquests fills o filles establerta judicialment i té interposada la denúncia o reclamació civil o penal corresponent.
- c) La família en què el progenitor o la progenitora amb fills o filles a càrrec ha patit abandonament de família per part de l'altre progenitor o progenitora o convivent.

3. Perquè es reconegui i mantengui la condició de família monoparental, els fills o les filles han de complir totes les condicions següents:

- a) Tenir menys de 21 anys, o tenir un grau de discapacitat igual o superior al 33 % o estar incapacitats per treballar, amb independència de l'edat. Aquest límit d'edat s'amplia fins a 25 anys si cursen estudis reglats o ocupacionals, o de naturalesa anàloga, o bé si cursen estudis encaminats a obtenir un lloc de treball.
- b) Conviure amb el progenitor o la progenitora. S'entén que la separació transitòria per tractament mèdic, rehabilitació o altres causes similars, inclosos els supòsits de força major, privació de llibertat del progenitor o la progenitora o dels fills i

les filles, o internament d'acord amb la normativa reguladora de la responsabilitat penal de les persones menors d'edat, o per raons d'estudi o treball per un període igual o inferior a cinc anys, no trenca la convivència entre el progenitor o la progenitora i els fills i les filles, encara que sigui conseqüència d'un trasllat temporal a l'estranger.

- c) Dependre econòmicament del progenitor o la progenitora. Es considera que hi ha dependència econòmica sempre que cadascun dels fills o les filles no obtengui uns ingressos superiors, en còmput anual, a 1,37 vegades l'indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM), incloses les pagues extraordinàries. Aquest límit no opera per als ingressos derivats de pensions i prestacions públiques, ni quan el progenitor o la progenitora estigui en situació d'inactivitat, per atur, jubilació o incapacitació, sempre que els ingressos del progenitor o la progenitora no siguin superiors, en còmput anual, al salari mínim interprofessional vigent, incloses les pagues extraordinàries.

4. Tots els membres de la unitat familiar han de tenir la residència acreditada a les Illes Balears.

5. Una família monoparental perd aquesta condició en el moment en què la persona que encapçala la unitat familiar contreu matrimoni amb una altra persona o hi constitueix una unió estable de parella d'acord amb la legislació, o bé quan la unitat familiar deixa de complir qualsevol dels requisits establerts per tenir la condició de família monoparental.

6. El Govern de les Illes Balears ha de reglamentar els principis generals del procediment d'acreditació de la condició de família monoparental i distingir entre les famílies monoparentals de categoria general, formades per un sol progenitor o progenitora i un fill o una filla, i les de categoria especial, formades per un sol progenitor o progenitora i més d'un fill o una filla. També han de tenir la consideració de categoria especial les famílies formades per un progenitor o una progenitora i un fill o una filla, si algun dels membres té un grau de discapacitat igual al 33 % o superior. En tot cas, els consells insulars han de gestionar el procediment d'acreditació.

7. Als efectes d'aquesta llei, les famílies monoparentals amb dos o més fills o filles s'equiparen al règim d'ajuts i exempcions previst en la normativa vigent d'àmbit autonòmic per a les famílies nombroses.

Article 8. Famílies en risc social

1. Són famílies en risc social aquelles en què hi ha membres menors d'edat que han estat objecte de declaració de risc per part de l'administració competent en matèria de protecció de menors, o en què es produeixi un retorn posterior a mesures administratives de protecció o bé mesures de justícia juvenil.

2. També són famílies en aquesta situació aquelles en què la dona amb fills o filles a càrrec ha patit violència masclista.

Article 9. Famílies amb persones en situació de dependència o amb discapacitat

1. S'entén per famílies amb persones en situació de dependència a càrrec les famílies en què viuen persones que tinguin reconeguda la situació de dependència en grau II i grau III, d'acord amb la normativa vigent.

2. S'entén per famílies amb persones amb discapacitat a càrrec les famílies en què viu algun descendent, ascendent o parent en línia directa o de consanguinitat fins al segon grau que acrediti un grau de discapacitat igual al 33 % o superior.

Article 10. Famílies en situació de vulnerabilitat econòmica especial

En el marc d'aquesta llei, s'entén per famílies en situació de vulnerabilitat econòmica especial les famílies beneficiàries de la renda social garantida o de la renda mínima d'inserció o les que tenen el subsidi de desocupació com a únic ingrés.

Article 11. Protecció de la maternitat

1. Les dones embarassades tenen dret a la maternitat lliurement decidida, per la qual cosa se'ls donarà una atenció integral: la informació i l'assistència necessària de caràcter mèdic, econòmic, psicològic, d'integració social o familiar, legal o administratiu que puguin haver de menester com a conseqüència de l'embaràs o la maternitat.

2. Per garantir el dret a la informació i l'assessorament a la dona embarassada, les administracions públiques han de proporcionar una informació personalitzada, suficient, comprensible i accessible de les ajudes i els suports de què pugui ser beneficiària, tant tècnics com econòmics, públics o privats, atenant les seves circumstàncies personals, socioeconòmiques i culturals, per a la maternitat.

3. En el marc de les mesures que disposa aquesta llei, s'ha de donar prioritat a les dones embarassades que es trobin en situació de vulnerabilitat per motius d'edat, cultura, salut, situació socioeconòmica o qualsevol altra circumstància personal o social.

Article 12. Famílies amb dues llars per causa de separació o divorci

Els progenitors de les famílies amb dues llars per causa de separació o divorci podran ser beneficiaris de les mesures tributàries previstes en aquesta llei, en les circumstàncies, les condicions i els llindars de renda que s'estableixin reglamentàriament.

TÍTOL I

MESURES, SERVEIS I PRESTACIONS DE SUPORT A LA FAMÍLIA

CAPÍTOL I

MESURES FISCALS

Article 13. Principis generals

La comunitat autònoma de les Illes Balears ha d'establir i promoure mesures tributàries de protecció a les famílies en l'àmbit competencial corresponent, i ha de coordinar-les amb les polítiques sectorials de promoció de la família i integrar-les en el conjunt de les polítiques públiques.

Article 14. Imposts cedits a la comunitat autònoma

1. La comunitat autònoma de les Illes Balears, en la llei de pressuposts anual, ha de reflectir els beneficis fiscals per a les famílies en els impostos sobre la renda de les persones físiques, sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i sobre

successions i donacions, especialment per a les famílies definides com a prioritàries en l'article 5 anterior.

2. Els beneficis fiscals tenen com a objectius prioritaris l'accés a l'habitatge habitual, la protecció i el foment de la natalitat, la conciliació de la vida familiar i laboral i el foment de la formació, així com la creació i el manteniment d'empreses familiars, entre d'altres.

Article 15. Taxes i preus públics

1. El Govern de les Illes Balears ha de promoure la inclusió d'exempcions i bonificacions en les taxes i els preus públics de la seva competència que graven serveis o activitats de caràcter cultural, educatiu, social o sanitari, per a les famílies d'atenció prioritària previstes en l'article 5 anterior.

2. Igualment, les administracions locals de les Illes Balears poden incloure exempcions i bonificacions en les taxes i els preus públics de la seva competència, sempre que la possibilitat esmentada estigui prevista a la legislació estatal.²

CAPÍTOL II MESURES EN L'ÀMBIT DELS SERVEIS SOCIALS

Article 16. Garantia d'ingressos

El Govern de les Illes Balears garanteix una renda d'ingressos mínims a les famílies en situació de vulnerabilitat econòmica, mitjançant la renda social garantida o programes similars. Aquesta renda ha de tenir un caràcter progressiu, segons el nombre de membres, i és complementària respecte d'altres ajudes, així com subsidiària d'altres rendes de caràcter generalista. Així mateix, els ajuts econòmics s'ajustaran al Decret de Garantia de Demora i es crearan els mecanismes necessaris per tal que les famílies rebin els ajuts sense demora.

Article 17. Mesures tècniques en matèria de serveis socials

El Govern de les Illes Balears ha de dur a terme les actuacions següents:

- a) Desenvolupar els programes d'intervenció comunitària en situacions familiars de protecció especial.
- b) Desenvolupar programes de competències parentals i familiars.
- c) Garantir la cobertura dels serveis de rehabilitació adreçats als infants de 0 a 12 anys valorats pels equips professionals regulats a tal efecte. Aquestes actuacions han de ser gratuïtes per a les famílies que les necessitin.
- d) Garantir el servei de mediació familiar per a les persones derivades pel sistema judicial a tot l'àmbit territorial de les Illes Balears, atenent i facilitant la proximitat al recurs d'atenció, tal i com queda reflectit a l'apartat d) de l'article 2 d'aquesta llei.
- e) Garantir el servei de punt de trobada per a les situacions que ho requereixin, sempre que no hi hagi violència masclista, derivades per resolució judicial.
- f) Desenvolupar els serveis d'atenció social i acompanyament a mares joves i a joves gestants i també a pares joves si es dona el cas de compromís de responsabilitat.

---

² Apartat modificat per la Llei 14/2018, de 28 de desembre, esmentada en la nota 1.